

FILM

Košarkar naj bo na platnu

Ob začetku šolskega leta bo v kinematografe prišla filmska različica enega najbolj priljubljenih mladinskih romanov pri nas, *Košarkar naj bo*. Avtor knjige in scenarist Primož Suhodolčan je o zgodbi razmišljal skoraj 50 let, približno 30 let pa je trajalo, da je zgodba postala tudi film.

Deja Crnovič

Knjige Primoža Suhodolčana so med najbolj izposojanimi v slovenskih knjižnicah, prav *Košarkar naj bo*, ki je izšla leta 1994, pa je kar petkrat dobila nagrado *moja najljubša knjiga*. Nagrado so z glasovanjem podeljevali mladi bralci in bralke, ko pa je *Košarkar* nagrado dobil petič, so mu podelili zlato priznanje in knjigo izločili iz tekmovanja.

Košarkar naj bo je zdaj tudi film. Režiral ga je Boris Petkovič, scenarij pa je napisal Suhodolčan, ki pravi, da je že med pisanjem knjige razmišljal, da bi ta zgodba morala nekoč postati film. »Čeprav je knjiga izšla v 90. letih, o sami zgodbi v resnici razmišljam že od leta 1970, ko je jugoslovanska ko-

Košarkar naj bo je zgodba o dolginu, ki je tako velik, da mora spati na dvosobni postelji, torej z glavo v eni in z nogami v drugi sobi.

šarkarska reprezentanca osvojila naslednje svetovni prvakov. Ko so leta 1980 postali še olimpijski prvaki, sem se odločil, da o tem napišem zgodbo.»

Košarkarja je v nadaljevanjih sprva objavljaval v Pionirskem listu. Nastala je zgodba o dolginu, ki je tako velik, da mora spati na dvosobni postelji, torej z glavo v eni in z nogami v drugi sobi, njegovo višino pa želi izkoristiti šolski trener, ki v njem vidi bodočo košarkarsko zvezdo.

Dvosobna postelja in druge resnice

Suhodolčan, ki v šali zatrjuje, da vedno piše samo resnico, pravi, da je navdih za glavnega junaka dobil pri prijatelju, ki je s starši živel v zelo majhnem stanovanju. Sobo so mu zato uredili v predsobi, a ker je zrasel do skoraj dveh metrov, predsoba pa ne, so morali posteljo prilagoditi tako, da je z nogami spal v sosednji sobi. »Ta prijatelj bo prišel na premiero.« v smehu pove Črnjan, ki je tudi sicer velik ljubitelj športa in knjig o športu. Lani je na primer napisal knjižico *Tina in medvedja moč* (ilustracije Gorazd Vahna), ki jo je navdihnila zgodba njegove sokrajanke Tine Maze.

Pot od zgodbe do filma je bila dolga več desetletij, a kot pravi Suhodolčan, je razlog, poleg specifične filmske situacije pri nas, tudi v tem, da je filme o športu težko posneti. »Če bi se film dogajal v hiši, parku, gozdu ali na taborjenju, bi bilo drugače, tako pa so kadri v športnem filmu povsem drugačni, drugačna je kamera in seveda tudi zgodba.«

Metka je postala novinarka

Filmska različica mladinskega romana se je morala spopasti tudi z vprašanjem časovne umeščenosti. Suhodolčan prisi- sega na »brezčasnost«, torej da njegove knjige niso jasno umeščene v prostor in čas, saj po njegovem mnenju vedno

Salto, učitelja športne vzgoje, je odigral Marko Miladinović. © Gustav film

Primož Suhodolčan je zgodbo o dolginu, ki mora spati v dvosobni postelji, v 80. letih objavljaval v Pionirskem listu, ko jo je leta 1994 izdal v knjižni obliki, pa je bila več let najbolj priljubljena knjiga med mladimi. © osebni arhiv

Vlogo jezikevega prijatelja in košarkarjevega menedžerja je odigral Matija Brodnik, ki smo ga lahko videli že v filmu *Pojdi z mano*, naslovni lik je odigral Klemen Kostrevc, Metko, ki je v filmu postala novinarka, pa Gaja Filač. © Gustav film

in povsod obstajajo mali in veliki ljudje, mame in očetje, veselje in žalost ter druga čustva. Nekaj posodobitev ve zgodba vseeno dobila, vendar te niso bile narejene zavoljo posodobitev samih, temveč so bile posledica manjših adaptacij scenarija.

»Metki, v katero se zaljubi košarkar Ranta, sem želel dati malo večjo vlogo, zato smo se odločili, da bo novinarka šolskega časopisa, ki na spletni strani objavlja tudi videoposnetke s šolskih tekem.« nam je o pojavu sodobnih tehnologij v zgodbi iz 80. let povedal režiser Boris Petkovič. »Ko pa smo smeli prizor, v katerem šolarki osvaja nova košarkarskega zvezdnika, smo njuno prošnjo po skupnem selfiju dodali tudi zato, ker to danes počnejo že vsi. Od predsednikov držav do šolar.« Kot pravi Suhodolčan, je v filmu zelo malo stvari, ki bodo čez deset let že zastarele, »dejstvo pa je, da se svet vrtil tako hitro, da večših preprosto ne veš, kaj je pravilno vključiti, kaj pa je bolj izpustiti.«

Zanimivo pa je, da se v filmu pojavi skladba *Čist nor* skupine Sokoli, ki je izšla leta 1990, a je v knjigi ni. Petkoviču se je namreč zdelo zabavno, da bi Ranta podoknico pel ob spremljavi radia, zato je preposlušal okoli 300 skladb, da bi našel primerno. »Začel sem z Neco Falk in Svetlano Makarovič, a ko sem našel Sokole, ki sem jih sprva imel za

Prošnjo po skupnem selfiju smo v film dodali tudi zato, ker to danes počnejo že vsi. Od predsednikov držav do šolar.

Boris Petkovič

skupino, ki je primerna le za odrasle, sem ugotovil, da besedilo pesmi *Čist nor* povsem spada k osnovnošolcem. Ko sem pesem prvič zavrtel na vajah glavnim junakom, so se začeli smežati kot nori. Mislim, da bi Peter Lovšin s pomočjo tega filma lahko doživel manjši revival med mladimi,« je povedal Petkovič.

Mladinsko literaturo še vedno obravnavamo drugače

Suhodolčan je eden najproduktivnejših mladinskih pisateljev pri nas, čeprav sam ločite na otroško, mladinsko, odraslo in, kot pravi sam, na literaturo za tretje življenjsko obdobje ne mara. »Če si pisatelj, si pisatelj, tako kot si lahko boljši v teku na sto metrov ali skoku v višino, si na koncu še vedno atlet.«

Nekatere junake svojih zgodb je podedoval od svojega očeta, Leopolda Suhodolčana, ki je prav tako objavljaval v Pionirskem listu in Cicibanu. Po očetovi smrti je Primož prevzel nadaljevanje prigod *Naočnika* in *Očalnika* v Pionirskem listu, v Cicibanu pa prigode o *Petru Nosu*. Prav Petra Nosa je Leopold Suhodolčan zasnoval po Primožu, ki je zbral veliko količino poskodb nosu, tako da je Suhodolčan v resnici prevzel pisanje zgodb o sebi.

Pisatelj vsako leto napiše vsaj eno knjigo, veliko jih je športno obravnavanih. Poleg že omenjenega košarkarja, zaradi česar so mu, kot nam je priznal sam, ob ogledu filma pretlekle solze.

Film bo svojo svetovno premiero doživel na filmskem festivalu v Sarajevu, slovenska premiera pa bo v začetku septembra. ✕